

valgte af hvert Thing, og først naar det var fæst, skulde den forelægges, ikke for de to enkelte Thing, men derimod for den forenede Rigsdag. Den daværende Regjering vilde have tiltraadt dette under en vis Betingelse, navnlig, at der skulde have været et tilstrækkelig Landsting end det, der var foreslaaet af Regjeringen. Smidlertid feirede jo dog denne Anskuelse ikke. Dette Forslag om den forenede Rigsdag blev bekæmpet i Serbeleshed af David og Ugreen-Ussing, men ogsaa fra de andre Sider, idet man nemlig gjorde gjældende, at, naar man paa dette, det vigtigste Punkt, indførte Lokammersystemet, var der ingen Grund til at beholde Lokammersystemet paa andre og mere underordnede Gebeter. Man paaviste tillige, at der kunde opstaa uløselige Stridigheder mellem den forenede Rigsdags og de enkelte Things Beslutninger. Derfor opgav man dette, og Resultatet blev, at man hævdede Lokammersystemet i dets fulde Udstrækning ogsaa med Hensyn til Finantslovens Behandling. Der blev imidlertid i Anledning af de Lov, der saaledes havde rejst sig om, hvorvidt Grundloven var brugbar eller ikke, stillet forskellige Spørgsmaal baade til Regjeringen og til Ordføreren, og med Hensyn til Regjeringen blev der spurgt Finantsministeren, hvorledes han opfattede hele denne Sag, om han troede, det var muligt, at Grundloven virkelig kunde bruges med dette Indhold af de to Paragrafer. Man havde navnlig indvendt, at det dog umulig kunde gaa an, at Finantsloven kunde forandre en Skattelov, thi dersom man f. Ex. havde pantsat for et Laan en vis Stats Udbytte, kunde man røskere, at i et enkelt Aar Finantsloven hævdede vedkommende Skattelov, og derved borttog Pantegjenstanden; det var Noget, der aldrig kunde gaa an. Dertil svarede Finantsministeren: Denne Vanfærlighed vil vistnok aldeles ikke opstaa; men det er en ligesvem Forudsaetning af Grundloven, at et Ministerium ikke forelægger en Finantslov, medmindre det har den Overbevisning, at det har Repræsentationens Tillid, saaledes at det kan stole paa, at der ikke vil opstaa Stridigheder af denne Art. Det var den daværende Finantsministers Udtalelser, de findes Pag. 2375, hvis Nogen nærmere vil undersøge dem. (Verg: Det var Spønnek.) Ja, det var Spønnek. Det var den daværende Ministers Anskuelse af, hvorledes det kunde gaa an at have Grundloven med disse to Bestemmelser staaende i sig. Nu giver den ærede Landstingsmand en historisk Fremstilling af, hvorledes der saa i Tidens Løb udviklede sig en stadig Strid om det Spørgsmaal, hvorvidt Finantsloven kunde forandre lovbestemte Forhold eller ikke og han gjør opmærksom paa, at det endte med en Freds Slutning, om jeg saa maa sige, ved en Bevillings- eller Indregistreringsparagraf. Saa vidt jeg erindrer, var det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen) fra den Side, hvortil jeg hørte, med endelig at

afslutte Forlig i denne Sag. Saaledes fik man altsaa et Kompromis i Stand, og det gik jo saa i nogle Aar. Jeg vil dog endnu bemærke dette, at man jo forøvrigt under den gamle Grundlov havde en Udfigt til at kunne komme ud over det, der ellers syntes at være uoverstigelige Vanfærligheder imellem de to Thing, der, at der var de samme Grundvælgere for begge Thing. Nu kom vi til Grundlovsforandringen af 1866; jeg skal ikke indlade mig herpaa i det Hele; jeg skal kun sige, at der mistede vi dette Middel til at skaffe en Overenskomst tilveie, naar Striden gik for vidt. I det Grundlovsforandringsudkast, der blev forelagt, havde man tænkt sig, at der kunde opstaa uløselige Konflikter netop med Hensyn til Finantsloven og man foreslog derfor, at der skulde, naar Enighed imellem Landstinget og Folkethinget med Hensyn til Finantslovsforslaget ikke kunde opnaas paa den i Grundlovens § 55 betegnede Maade, nedsettes et Fællesudvalg, hvortil hvert af Thingene valgte 15 Medlemmer, hvis Valg foretoges efter den saakaldte Forholdstalsvalgmaade, og dette Fællesudvalg skulde da forhandle om Overensstemmelserne, og for Rigsdagens Vedkommende tage endelig Beslutning. Dette Grundlovsforslag blev bekæmpet af den demokratiske Side af Repræsentationen, og det lykkedes at faae denne Paragraf bortstent; men dermed faldt ogsaa det eneste Middel til en Overenskomst mellem de to Thing, det fælles Valgrundlag var borte, og dette Fællesudvalg kan ikke mere tilveiebringes. Derfor siger jeg: med denne Grundlov, saaledes som den er, kan der ikke regjeres, det er en Umulighed, i ethvert Fald afhænger det ligesvem af Ministeriets Godtbefindende, om vi kunne gaa frem eller ikke med denne Grundlov. Dette er min Overbevisning; der er Andre, som tro noget Andet, og der er Nogle, der tro, at de to Thing alene kunne afgjøre Sagen, men det vil nu tiden vise. Det er ganske vist, at vi have et Exempel eller vel maasse endogsaa to paa, at en Overenskomst mellem de to Thing har bevirket, at Ministrene ere traadte af, og det lader sig jo ikke negte, at den nuværende Conseilpræsident har med stor Styrke i dette Thing gjort gjældende og gjentaget det flere Gange, en Dag endogsaa en 3--4 Gange, at, dersom de to Thing kunde blive enige om Noget, da vilde han anse sig bunden til at anerkende denne Parlamentarisme. Jeg gaar ikke med noget videre Naab fremad i denne Sag, men imidlertid venter jeg, at de Mand, der have ment, at denne Forsatning kan bruges, naar der bliver Overenskomst mellem de to Thing, ogsaa ville forsøge paa at tilveiebringe denne og lade os se, hvad Resultatet bliver. Det ærede Medlem for Ribe og Sønderborgs 5te Valgkreds (Bille) sagde, at disse Fællesudvalg pleie at være farlige for Ministerierne, men de ere jo ikke farlige for dette Ministerium; thi den nuværende Conseilpræsident har